UGC Approved Sr. No. 49366

SRJIS

ISSN -2278-8808

GLOBALLY

IMPACT FACTOR SJIF 2016 6.177

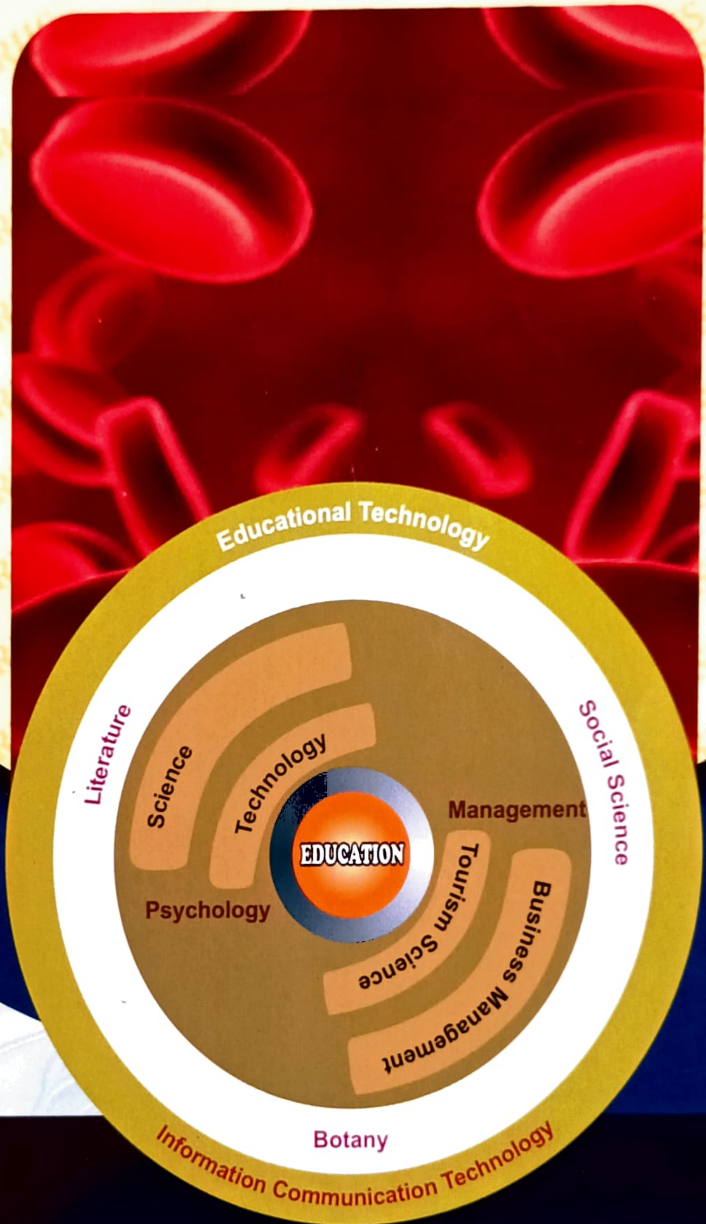

An International Peer Reviewed

Referr... Quarte...

SCHOLARLY RESEARCH JOURNAL FOR INTERDISCIPLINARY STUDIES

APRIL-JUNE , 2018. VOL. 7, ISSUE -42

EDITOR IN CHIEF : YASHPAL D. NETRAGAONKAR, Ph.D.

SJIF 2016 = 6.177
UGC APPROVED SR. NO. 49366
ISSN 2278-8808

An International, Peer Reviewed, & Referred Quarterly
Scholarly Research Journal for Interdisciplinary Studies

APRIL- JUNE, 2018, VOL-7 ISSUE-42

Sr. No.	Title & Author (S) Name	Page No
1	**SUSTAINABLE ENERGY AND TECHNOLOGY** *Kazi Fazilat Sultana JavedWaliulla & Miss. Gorme Nida*	1-3
2	**TOURISM AND TOURIST PERSPECTIVE VIEW OF ALIBAG TEHSIL A GEOGRAPHICAL RESEARCH** *Prof. D. G. Khandare*	4-7
3	**ANALYSIS OF WATER QUALITY USING PHYSICO-CHEMICAL PARAMETERS OF DRINKING WATER SOURCES OF MURUD NAGARPARISHAD AREA DISTRICT- RAIGAD, MAHARASHTRA, INDIA** *Prof. Sajid F. Shaikh, Dr. Bhagwan V. Jadhav, Madiha Dakhni & Shifa Ulde*	8-15
4	**THE EMOTIONAL BOND BETWEEN INDIA AND BANGLADESH THROUGH LITERARY ENDEAVOUR** *Sumali Bose*	16-20
5	**SYNTHESIS AND CHARACTERIZATIONS OF ZINC COBALT FERRITE ($Zn_{0.5}Co_{0.5}Fe_2O_4$) NANOPARTICLE USING GREEN AND ORGANIC CHELATING AGENTS VIA SOL-GEL AUTO COMBUSTION TECHNIQUE: - ITS COMPARATIVE STUDY** *Prof. Sajid F. Shaikh, Dr. Bhagwan V. Jadhav & Dr. R. P. Patil*	21-26
6	**WORK CULTURE AND EMPLOYEE SATISFACTION** *Dr. Deepak P. Raverkar*	27-33
7	**TO STUDY THE PRE-TREATMENT OF COOLING ON SEED GERMINATION IN CICER ARIENTINUM** *Dr. Sharad Sahebrao Phulari, Prof. Nutan Bagul-Gade & Sonal Patil*	34-37
8	**ANALYSIS OF ANTINUTRITIONAL FACTORS FROM SOME WILD VEGETABLES** *Dr. Jayashri Y. Jadhav & Dr. Balaji Rajbhoj*	38-42
9	**TO STUDY THE IMPACT OF CERTAIN EXTERNAL CONDITION ON SEED GERMINATION IN VICIA FABA (FIELD BEAN)** *Dr.Sharad Sahebrao Phulari ,Mrs.Safina Tarique Mukadam , Miss Uzma Sadullah Mukabi & Miss Sumaiya Rafique Mukabi*	43-49
10	**KAMALADEVI CHATTOPADHAY, FEMINIST FREEDOM FIGHTER AND CULTURE QUEEN** *Dr. Tanaji S. Lokhande*	50-51
11	**NETWORK STRUCTURE OR TOPOLOGY** *Prof. Shruti C. Karbhari &Uzma Haddadi*	52-56

12	**RECENT TRENDS AND CHALLENGES OF E-COMMERCE IN INDIA** *Prof (Dr.) Vishwas B. Chavan*	57-60
13	**CLOUD COMPUTING: SECURITY ISSUES** *Prof. Aatmja Anant Aglave & Shivani Jagtap*	61-64
14	**GRID COMPUTING AND CLOUD COMPUTING: COMPARATIVE STUDY AND CHALLENGES** *S.S. Bhosale, V.I. Pujari &A. V. Patil*	65-68
15	**TO STUDY THE IMPACT OF CERTAIN EXTERNAL CONDITIONS ON SEED GERMINATION IN VIGNA UNGUICULATA (BLACK EYED PEA)** *Dr.Sharad Sahebrao Phulari, Mrs. Safina Tarique Mukadam, Miss Munazza Hasan Bangi & Miss Sadaf Salim Ghalte*	69-75
16	**INFLUENCE OF VARIOUS EXTRACT ON GERMINATION PROCESS IN MATKI CHAULI (MAT BEANS)** *Dr. Sharad S. Phuari, Khan Shoyeab Mutalib, Thakur Sampada & Dhanse Saba*	76-82
17	**A STUDY OF CHANGING RESEARCH PARADIGMS IN THE HUMAN RESOURCE MANAGEMENT** *Dr. G. D. Giri*	83-87
18	**THE GROWING NATIVE ADVERTISING LANDSCAPE IN INDIA: ITS EMERGENCE, IMPLICATIONS, RISKS AND OPPORTUNITIES** *Dr. Samrat Ashok Jadhav & Miss. Priya Ramesh Raut*	88-93
19	**LIBRARY SERVICES USING OPEN-SOURCE SOFTWARES** *Anant M.Thorat*	94-99
20	**शेतक-यांच्या आत्महत्या ःएक समस्या** प्रा. सुकुमार दत्ता पाटील	100-103

ISSN 2278-8808
IMPACT FACTOR SJIF 2016- 6.177
SRJIS, V-7(42), 2018

शेतक-यांच्या आत्महत्या :एक समस्या

प्रा . सुकुमार दत्ता पाटील *(अर्थशास्त्र विभाग) डॉ . सी . डी . देशमुख वाणिज्य व सौ . के . जी . ताम्हाणे कला महाविद्यालय रोहा रायगड फोन: 7276573589*

प्रस्तावना:

आज भारतीय शेती आणि येथील शेतकरी हा भारतीय अर्थव्यवस्थेच्या पाठीचा कणा आहे असे असले तरी आपल्या देशात दर तीन तासास एक शेतकरी आत्महत्या करीत आहे . भारतातील 40% शेतकरी अशा स्थितीत येऊन पोहोचले आहेत की जर त्यांना वेगळा व्यवसाय उपलब्ध झाला तर ते एका पायावर शेती व्यवसाय सोडून द्यायला तयार आहेत . त्यामुळे आज आपल्या देशातील शेतक-यांच्या वाढत्या आत्महत्या हा गंभीर प्रश्न बनला आहे आणि त्याकडे विशेष लक्ष देणे गरजेचे आहे . भारतीय शेतक-यांच्या आत्महत्या या भारतात जवळजवळ प्रत्येक राज्यात आज होताना दिसत आहेत . त्यामुळे या प्रश्नाचा आज गांभीर्याने विचार होणे गरजेचे आहे . भारतीय शेतीचे अर्थव्यवस्थेत असणारे महत्व आणि राष्ट्रीय उत्पन्नात शेतीचा असणारा वाटा लक्षात घेतल्यानंतर शेतक-यांच्या आत्महत्या हा विषय फारच गंभीर असल्याचे दिसून येते . त्यामुळे शेतक-यांच्या आत्महत्या थांबल्या पाहिजेत आणि शेतक-याला व शेतीला चांगले दिवस आले पाहिजेत .

अभ्यासाचे महत्व :

इंग्रज सरकारच्या राजवटीत भारतीय शेतीची म्हणावी तेवढी प्रगती झाली नाही : कारण त्यांच्या काळात शेतीवर कराचे प्रचंड ओझे होते . परिणामी शेतक-यांनीही शेती व्यवसायात फारसा उत्साह दाखवला नाही . परिणामी भारतीय शेती विकसीत झाली नाही . तसेच तिचे दरहेक्टरी उत्पादनही वाढले नाही . मात्र देशाला स्वातंत्र्य मिळाल्यानंतर भारत सरकारने नियोजनाच्या माध्यमातून देशाचा विकास करण्याचे ठरविले . 1951 साली पहिली पंचवार्षिक योजना सुरू केली आणि या योजनेत शेती विकासावर विशेष भर देण्यात आला . त्यामूळे 1951 ते 1956 या काळात शेती व्यवसायाचा चांगला विकास झाला . परंतू त्यानंतरच्या योजनांमध्ये मात्र औद्योगिक विकास व व्यापार विकास यावर भर देण्यात आला . आणि शेती क्षेत्राच्या विकासावर कमी आर्थिक तरतूद करण्यात आली . तसेच शेती क्षेत्रातील सरकारची गुंतवणूकही कमी होत गेली . त्यामुळे शेती व्यवसाय तोटयात जाऊ लागला . तसेच शेत्रक-यांची अवस्थाही कठीण होत गेली यातून शेतक-यांच्या आत्महत्या सुरू झाल्या आणि ही बाब भारतीय शेती आणि तिचा विकास व ग्रामीण विकास यामध्ये बाधा निर्माण करणारी ठरली . त्यामुळे 'शेतकरी जगला तरच देश जगेल'या उक्तीनुसार शेतक-यांच्या आत्महत्या या समस्येकडे दुर्लक्ष करून चालण्यासारखे नाही . आज भारतात शेती व्यवसायावर आधारित अनेक प्रकिया उद्योग जसे साखर उद्योग ,ताग उद्योग , सुती कापड उद्योग, फळ प्रकिया उद्योग असे उद्योग उदयाला आले आहेत . त्यामूळे औद्योगिक क्षेत्राचा विकास आणि तेथे रोजगाराच्या संधीही वाढत गेल्या . अशास्थितीत भारतातील शेतक-यांच्या आत्महत्या हा प्रश्न अतिशय गंभीर आहे . त्यादृष्टीने हा विषय अतिशय महत्वाचा वाटतो .

अभ्यासाची उद्दिष्टे

1 . शेतक-यांच्या आत्महत्यांचा अभ्यास करणे .

2 . शेतक-यांच्या आत्महत्येसाठी जबाबदार कारणांचा शोध घेणे .

3 . शेतक-यांच्या आत्महत्या रोखण्यासाठी उपाययोजना सुचविणे .